

Valtiovarainvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2019 neljänneksi lisätalousarvioksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2019 neljänneksi lisätalousarvioksi (HE 67/2019 vp): Asia on saapunut valtiovarainvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu asiayhteyden mukaisesti kaikissa valtiovarainvaliokunnan jaostoissa.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Hallituksen esityksessä korotetaan varsinaisten tulojen arviota nettomääräisesti noin 114 milj. eurolla ja määrärahoja lisätään noin 95 milj. eurolla.

Tuloarvion taustalla on lähinnä valtion saamien sekalaisten tulojen lisäys (12,2 milj. euroa) ja valtion omaisuustuloja kasvattava järjestely, jossa Pohjolan Rautatiet Oy tulouttaa valtiolle 102 milj. euroa. Vastaava määräraha lisätään yhtiön Turun ja Tampereen suunnan nopeiden ratayhteyksien suunnitteluun liikenne- ja viestintäministeriön pääluokkaan.

Suurimmat varsinaiset määrärahalisäykset esitetään työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalle uusiutuvan energian tuotantotukeen (36 milj. euroa), tutkimus- ja innovaatiotoimintaan (15 milj. euroa) ja TE-toimistojen digihankkeen kustannuksiin (7 milj. euroa). Rintamaveteraanien kuntoutukseen ja kotiin vietäviin palveluihin ehdotetaan 29,2 milj. euron lisämäärärahaa sosiaali- ja terveysministeriön pääluokkaan, jotta kaikilla veteraaneilla on mahdollisuus päästä heille tarkoitettujen palveluiden piiriin. Lisäksi sisäministeriön hallinnonalalle esitetään yhteensä 27,9 milj. euroa lähinnä Poliisin, Rajavartiolaitoksen, Hätäkeskuslaitoksen ja Maahanmuuttoviraston toiminnan vahvistamiseen.

Suurimmat määrärahojen vähennykset puolestaan aiheutuvat tarvearvioiden tarkentumisesta sosiaali- ja terveysministeriön pääluokassa (yli 300 milj. euroa).

Lisätalousarvioesitys sisältää myös valtuuden, jolla Senaatti-kiinteistöt oikeutetaan luopumaan Helsingin Keski-Pasilan kaupunginosassa sijaitsevasta kiinteistövarallisuudesta (vähintään 34

Valiokunnan mietintö VaVM 8/2019 vp

milj. euron myyntihintaan) sekä aloittamaan Jokioisten kartanon rakennuskannan ja niihin liittyvien pelto- ja metsäalueiden myynnin.

Vuoden 2019 neljäs lisätalousarvioesitys vähentää valtion nettolainanoton tarvetta 19 milj. eurola. Valtion nettolainanotoksi arvioidaan vuonna 2019 noin 2,4 mrd. euroa. Valtionvelan määrän arvioidaan olevan vuoden 2019 lopussa 107 mrd. euroa, mikä on noin 44 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

60. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto

65. Lasten ja nuorten psykososiaalisen tuen vahvistaminen (siirtomääräraha 2 v)

Saadun selvityksen mukaan momentin määrärahan tulisi olla 3-vuotinen määräraha, jotta se olisi käytettävissä vielä vuoden 2021 aikana, johon saakka jo suunniteltujen hankkeiden on tarkoitus kestää. Momentin määrärahalajin muuttaminen kolmevuotiseksi siirtomäärärahaksi varmistaa osaltaan määrärahan tarkoituksenmukaisen ja tehokkaan käytön.

Momentin määrärahalaji muuttuu seuraavaksi:

65. Lasten ja nuorten psykososiaalisen tuen vahvistaminen (siirtomääräraha 3 v)

(1. ja 2. kappale kuten HE 67/2019 vp)

Momentin määräraha muutetaan kolmevuotiseksi siirtomäärärahaksi. (Uusi)

YHTEENVETO

Hallituksen esityksessä ehdotetaan määrärahoihin 94 973 000 euron lisäystä, tuloarvioihin (pl. nettolainanotto ja velanhallinta) 114 160 000 euron lisäystä ja nettolainanottoon ja velanhallintaan 19 187 000 euron vähennystä.

Ehdotettujen muutosten jälkeen olisivat kuluvan vuoden budjetoidut tuloarviot ja määrärahat varsinainen talousarvio ja ensimmäinen, toinen, kolmas ja neljäs lisätalousarvio huomioon ottaen 56 069 692 000 euroa.

Valiokunnan mietintö VaVM 8/2019 vp

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Valtiovarainvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy hallituksen esitykseen HE 67/2019 vp sisältyvän ehdotuksen vuoden 2019 neljänneksi lisätalousarvioksi edellä todetuin muutoksin.

Eduskunta päättää, että vuoden 2019 neljättä lisätalousarviota sovelletaan 1.12.2019 alkaen.

Helsingissä 15.11.2019

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

varapuheenjohtaja Antti Rantakangas kesk
jäsen Anders Adlercreutz r
jäsen Timo Heinonen kok
jäsen Heli Järvinen vihr
jäsen Anneli Kiljunen sd
jäsen Esko Kiviranta kesk
jäsen Jari Koskela ps
jäsen Markus Lohi kesk
jäsen Raimo Piirainen sd
jäsen Sari Sarkomaa kok
jäsen Sami Savio ps
jäsen Pia Viitanen sd
varajäsen Eveliina Heinäluoma sd
varajäsen Petri Honkonen kesk
varajäsen Toimi Kankaanniemi ps
varajäsen Merja Kyllönen vas
varajäsen Jani Mäkelä ps
varajäsen Arto Pirttilahti kesk
varajäsen Juha Pylväs kesk

Valiokunnan sihteerinä ovat toimineet

valiokuntaneuvos Hellevi Ikävalko
valiokuntaneuvos Mari Nuutila
valiokuntaneuvos Ilkka Lahti
valiokuntaneuvos Tanja Nurmi

Valiokunnan mietintö VaVM 8/2019 vp
Vastalause ps

VASTALAUSE ps

Yleisperustelut

Suomen talouskasvun normalisoitumisen ja muun muassa tulorekisterin käyttöönottoon liittyvien vaikutusten takia verokertymän kasvu on osoittautunut aiempia ennusteita vaatimattomammaksi. Kansainvälisten suhdannenäkymien ja kansainvälisen kaupan epävarmuustekijöiden takia Suomen vähäinenkin kasvu nojaa pitkälti kotimaisen kysynnän varaan. Perussuomalaisten mielestä on vaarallista tuudittautua valtion velan korkomenojen madaltumisen tuomaan helppokseen talousarviossa.

Kansalaisten kunnioitus valtiota ja verojärjestelmäämme kohtaan kokee kolauksen, kun yhteisistä verorahoista jaetaan rahoja hankkeisiin, joiden perustelut, tavoitteet, vaikutukset ovat heikot ja edunsaajat kaukana. Kansallisen yhtenäisyyden takia olisi suotavaa välttää laajalti turhiksi koettuja hankkeita, joiden ainoa konkreettinen hyöty on hallituksen poliittisten irtopisteiden hankinta kansainvälisillä areenoilla.

Hallituksen ja eduskunnan arvovaltaa rapauttavat lehtiotsikot hallitusneuvottelukarkeista ja tasa-arvopalkinnosta Angela Merkelille samanaikaisesti, kun kaikissa muissa yhteyksissä valitetaan varojen vähäisyyttä. Nykyisessä suhdannetilanteessa tulisi korostaa kotimaista kysyntää ja tuotavuuskasvua painottavia momenteja maailman parantamisen sijaan.

Kansainvälisten suhdannenäkymien heikkouden ja kauppasodan pitkittyminen vaarantaisi sekä talouskasvu- että työllisyysastetavoitteet. Hallituksen tulisi varautua skenaarioon laatimalla jo etukäteen talouden vakauden ja kasvuedellytykset turvaava varasuunnitelma. Varasuunnitelman olemassaolo saattaisi edesauttaa kotitalouksia ja yrityksiä selviytymään huonoista ajoista ja siten estäisi talouden itseään toteuttavan ja tarpeettoman hidastumisen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavan lausuman:

Vastalauseen lausumaehdotus 1

Eduskunta edellyttää, että hallitus varautuu pitkittyvään heikon taloussuhdanteen jaksoon laatimalla etukäteen talouden vakauden ja kasvuedellytykset turvaavan varasuunnitelman. Suunnitelmassa täytyy huomioida hintakilpailukykyä nopeasti nostavat ja työvoiman kohtaanto-ongelman ratkaisemista edistävät toimet.

Yksityiskohtaiset perustelut

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 23

VALTIONEUVOSTON KANSLIA

Valiokunnan mietintö VaVM 8/2019 vp
Vastalause ps

90. Hallinto

59. Avustus tasa-arvopalkinnon maksamiseen (siirtomääräraha 2 v)

Perussuomalaiset katsoo, että Suomen hallituksen perustama kansainvälinen tasa-arvopalkinto (International Gender Equality Prize, IGEP) on huonosti suunniteltu hanke. Se on jaettu ensimmäisen kerran vuonna 2017, ja palkinto jaettiin tuolloin Saksan liittovaltiokansleri Angela Merkelille. Palkinnon saanut henkilö voi itse päättää, mihin tasa-arvoa edistävään kohteeseen palkintosumma lahjoitetaan.

Perussuomalaisten mielestä kansainvälisten maksatusten ja poliitikkojen arvovallan pönkittäminen sijaan palkinnon jakamisen ehtoja tulisi muuttaa siten, että palkinto jaettaisiin suomalaisen tasa-arvotyön edistämiseen ilman tarpeetonta välikättä. Samaten kotimainen arvovaltainen palkintolautakunta on pelkkää poliittista pönöttämistä.

Suomi on tutkitusti ja myös sosiaali- ja terveysministeriön tiedotteen mukaan tasa-arvon edistykseksi maan. Perussuomalaisten mielestä Miina Sillanpään säätiö olisi hyvä kohde vastaanottamaan palkinto ja jakamaan se eteenpäin niille tahoille tai kohteille, jotka säätiö katsoo parhaaksi.

Miina Sillanpää toimi kansanedustajana lähes neljä vuosikymmentä, ja hän oli myös Suomen ensimmäinen naisministeri. Hänelle erityisesti heikossa asemassa olevien naisten asema oli tärkeä asia, ja hän perusti Suomeen myös ensikodit. Sillanpään asema edelläkävijänä ja kansalaisvaikuttajana on kiistaton, ja hänen työnsä jälki näkyy nykyisessä yhteiskunnassamme laajalti.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentin 23.90.59 perusteluihin lisätään maininta, että palkinto suunnataan vain suomalaiseseen tasa-arvotyöhön ja pidättäydytään palkinnon jakamisesta poliittisen välikäden kautta ja että hyväksytään seuraava lausuma:

Vastalauseen lausumaehdotus 2

Eduskunta edellyttää, että hallitus muuttaa kansainvälisen IGEP-tasa-arvopalkinnon suomalaiseseen kohteeseen jaettavaksi Miina Sillanpää-säätiön kautta.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että ehdotus vuoden 2019 neljänneksi lisätalousarvioksi hyväksytään valiokunnan mietinnön mukaisena edellä todetuin muutoksin ja

että edellä ehdotetut 2 lausumaa hyväksytään.

**Valiokunnan mietintö VaVM 8/2019 vp
Vastalause ps**

Helsingissä 15.11.2019

Toimi Kankaanniemi ps
Jari Koskela ps
Sami Savio ps
Jani Mäkelä ps